

We Lwowie, dnia 27. maja 1902.

Aleg. 70

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem: podwyższenia gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzonych Bankowi krajowemu, z kwoty 12,000.000 koron, do kwoty łącznej ich wysokości 16,000.000 koron, tudzież odpowiedniej zmiany §. 89. al. 2 i 4 statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 24. marca 1899 r., powziętą w załatwieniu sprawozdania Komisji bankowej, przyjął Wys. Sejm na fundusz krajowy gwarancję za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym aż do łącznej kwoty 6,000.000 zł. w. a.

Uchwała ta, sankcyonowana przez Jego Ces. i Król. Apostolską Mość Najmiłościvszem postanowieniem z dnia 17. lipca 1899 r., zakreśla więc na teraz granicę, po za którą nie wolno Bankowi krajowemu wyjść w przyjmowaniu wkładek oszczędności od osób mających doń zaufanie i pragnących mu powierzyć swe kapitały, w myśl bowiem postanowień statutu tej instytucyi może ona przyjmować wkładki oszczędności jedynie do wysokości kwoty, za której zwrot i oprocentowanie kraj przyjął na siebie gwarancję.

Granica ta okazuje się, jak to stwierdza uchwała Rady nadzorczej Banku krajowego z dnia 15. maja 1902 r., zakomunikowana Wydziałowi krajowemu sprawozdaniem Dyrekcyi tegoż Banku z dnia 17. maja 1902 r. L. 14.597, obecnie za niską, stan wkładek oszczędności bowiem wraz z zapadłymi odsetkami dosięgnął sumy 11,122.702 K. 26 gr., jest więc znowu bliską chwila, w której Bank byłby zmuszonym odmawiać przyjmowania wkładek dalszych.

Stan ten rzeczy powraca peryodycznie, dość tu przypomnieć dotychczas przez Wys. Sejm powzięte uchwały dotyczące gwarancyi kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym a tem samem zakreślające temu działowi jego działalności maksymalne granice. Uchwałą z dnia 24. stycznia 1888 r. oznaczyła tę granicę na sumę 1,000.000 zł. w. a., już w r. 1893 podniósł ją Wys. Sejm uchwałą z dnia 17. maja do sumy 2,000.000 zł., w roku 1896 (uchwałą z dnia 15. stycznia) podwoił tę sumę, ustanawiając kwotę 4,000.000 zł. jako tę granicę, a uchwałą z r. 1899 powołaną u wstępu niniejszego sprawozdania, podniósł ją do sumy obecnie obowiązującej: 6,000.000 zł. czyli 12,000.000 koron. W okresach mniej więcej trzechletnich zatem zachodziła potrzeba — ze względu na wzrastające zaufania sfer powierzających Bankowi krajowemu swe kapitały z jednej strony, z drugiej ze względu na wzrost czynności tej instytucyi we wszystkich działach jej czynności, wzrost wymagający zwiększenia jej kapitału obrotowego przez umożliwienie jej przyjmo-

wania wkładek oszczędności do wyższej kwoty maksymalnej, — podwyższania gwarancyi kraju za ten dział czynności Banku.

Jnż też w swem sprawozdaniu z dnia 14. listopada 1898 r. LW. 68.259/98 (Al. 64. Sprawozd. stenogr. z obrad sejmowych w r. 1898/9) zaznaczył Wydział krajowy, przedkładając Wys. Sejmowi wniosek podwyższenia gwarancyi kraju za wkładki oszczędności do łącznej kwoty 6,000.000 zł., iż projektuje to podwyższenie maksymalnej granicy dla wkładek nie w tem przekonaniu, jakoby granica ta na zawsze lub na długo wystarczyć miała, lecz z świadomością konieczności posunięcia jej w niedalekiej przyszłości dalej, a pragnie jedynie, podwyższając ją we wnioskach swych stopniowo, dawać Wys. Sejmowi sposobność i możność udzielania swego przyzwolenia na takie posuwanie tej granicy z każdorazowem uwzględnieniem rozwoju Banku i wzrostu jego zasobów własnych w kapitale zakładowym i rezerwowych funduszach, a zatem zawsze bez ryzykownego przeciążenia poręką kraju funduszu krajowego.

Uwagę tę musi Wydział krajowy powtórzyć także obecnie, kiedy czyniąc zadość uchwale Rady nadzorczej Banku krajowego, w uznaniu zupełnego uzasadnienia tej uchwały, przedkłada Wys. Sejmowi wniosek dalszego podwyższenia poręki kraju za wkładki oszczędności w Banku lokowane, świadom jest bowiem, że podwyższenie proponowane obecnie okaże się wkrótce, w miarę wzrostu i rozwoju Banku, niedostatecznym.

Wydział krajowy przychyła się do wspomnianej uchwały Rady nadzorczej Banku krajowego i przedkłada Wys. Sejmowi wniosek rozszerzenia o sumę 4,000.000 koron granic zakreślonych do przyjmowania wkładek, sądzi bowiem, że byłoby szkodliwym dla ogólnych interesów ekonomicznych kraju, gdyby w przyjmowaniu kapitałów obcych zapanowała stagnacya w Banku krajowym, pozbawiająca tę instytucję możności zwiększania swego kapitału obrotowego w drodze dla tej instytucji najdogodniejszej, otwartej dla niej dzięki zaufaniu, jakie sobie zdobyć zdołała wśród swej klienteli, a zwiększenia niezbędnego wobec ciągle rosnących zadań kredytowych Banku. Wydział krajowy nie waha się przedstawić wniosku tego, mimo zwiększonej przezeń odpowiedzialności ciężącej na funduszu krajowym, widzi bowiem zarówno w rodzaju klienteli działu wkładkowego w Banku krajowym, która, składając się w przeważnej części z instytucji prawnych: jak gminy, towarzystwa, władze i fundusze publiczne, nie podlega panikom i nie urzędują runów, dalej w warunkach obowiązujących co do wypowiedzenia wkładek, pewne i dostateczne gwarancye, tak, że Bank wskutek masowych wypowiedzeń wkładek nie będzie narażony na brak gotówki i zmuszony do uciekania się do pomocy kraju dla uczynienia zadość zobowiązaniom swym płynącym z przyjęcia wkładek. Rękojmie te zwiększają i wzmacniają: ciągle wzrastająca wysokość obrotów Banku i jego rezerw, trwały wzrost jego kapitału zakładowego, a nakoniec wypróbowane kierownictwo Banku, obu czynników tą instytucją zarządzających: Rady nadzorczej i Dyrekeyi. Wobec tych rękojmi uczynienie zadość potrzebie, z prawidłowego rozwoju Banku płynącej, powiększenia jego kapitału obrotowego, przez umożliwienie mu przyjmowania wkładek aż do wysokości łącznej ich sumy 16,000.000 koron, nie narazi — wedle przeświadczenia Wydziału krajowego — kraju, jako dającego subsydiarną porękę za tę sumę posiadaczom książeczek wkładkowych, na żadne straty i niebezpieczeństwa.

W tem przeświadczeniu, opierając się na powyższym wywodzie i powołując tu motywa przywiedzione w swych poprzednich sprawozdaniach tego przedmiotu dotyczących, ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek poniżej sformułowanej uchwały gwarancyjnej i zmiany dwu ustępów §. 89. statutu Banku krajowego, będącej koniecznem następstwem zmiany sumy, do której gwarancya kraju za wkładki oszczędności w tym Banku lokowane ma sięgać.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwała, co następuje:

Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, i opłatę odsetek od tychże wkładek,

poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie aż do wysokości (16,000.000) szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ustęp 2. i 4. statutu Banku krajowego w dotychczasowej osnowie a przyjmuje te postanowienia w brzmieniu następującem:

§. 89. ustęp 2. Najmniejsza wkładka wynosić może K. 10, a ogólna suma wkładków oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy 16,000.000 koron.

§. 89. ustęp 4. Zwrot wkładków oszczędności i opłatę odsetek od tychże wkładków poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsdyarnie) aż do wysokości szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

